

בעניין:

1. פלוני

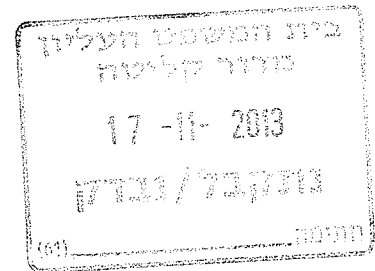
2. הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל

באמצעות ב"כ עוה"ד אלונה קורמן ו/או
באנה שגרי-בדארנה ו/או מאיסא אבו
סאלח- אבו עכר ו/או שהרזאד עודה ו/או
אחרים מהוועד הציבורי נגד עינויים
בישראל
ת"ד 4634, ירושלים 91046
טל': 02-6429825; פקס': 02-6432847

העותרים

- נ ג ד -

1. היועץ המשפטי לממשלה
2. המחלקה לחקירות שוטרים
משיבים 1-2 באמצעות פרקליטות המדינה
מרח' סלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466463, פקס': 02-6467011
3. מר רפי כהן, ת.ז. 054341524
4. מר יעקב כהן, ת.ז. 025557810
משיבים 3-4 ע"י ב"כ עו"ד אור תמיר, מרח' שוקן 5
ת"א 66063, טל': 03-5188862, פקס': 03-5188864

המשיבים

תגובת העותרים להודעה המעדכנת מטעם המשיבים 1 ו-2

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 02.07.13, והחלטות בבקשות להארכת מועד, מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם להודעה המעדכנת מטעם המשיבים 1 ו-2, אשר התקבלה אצל העותר 2 ביום 03.11.13, כדלקמן:

1. עניינה של עתירה זו בבקשת העותרים להורות למשיבים לבטל את ההחלטה לדחות את הערר שהגיש העותר 1 על החלטת המחלקה לחקירות שוטרים (להלן: מח"ש) לסגור את תיק החקירה מ"חוסר ראיות" כיוון שמתקיימות שתי הדרישות להעמדה לדין בהתאם לס' 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשנ"ב-1982. ראשית, המסכת הראייתית בתיק החקירה מקימה "סיכוי סביר להרשעה". שנית, קיים אינטרס ציבורי מובהק בבירור האמת שעה שמדובר בטענות קשות על פגיעה באדם עצור, כבול וחסר ישע על-ידי מי שאמונים על מערכת אכיפת החוק בישראל.

2. בתאריך 01.07.13 התקיים דיון בעתירה, במהלכו כב' השופטים ציינו כי נראה שהמדינה מתמקדת ב"אין הראיית" ולא ב"יש הראיית". כך העיר בית המשפט הנכבד כי אין בתגובת המדינה התייחסות לאותם חלקים ראייתיים אשר קיימים, וביניהם: הרחבת חזית וסירוב לפעולות חקירה שונות. כמו-כן, ציין בית המשפט הנכבד כי המדינה בוחנת את חומר הראיות שברשותה במונחי "וודאות להרשעה" ולא "סיכוי סביר להרשעה" וכי זה בעייתי להשאיר את הנושא בערפל כאשר עולות האשמות מן הסוג שהעלה העותר 1.

3. בתאריך 02.07.13 החליט בית המשפט הנכבד כי על המשיבים לבחון מחדש את עמדתם במכלול, ובעיקר ביחס לאירוע שבגדרו הטיל המשיב 4 את מימיו על העותר 1 כשהעותר היה אזוק ומכוסה בעיניו, ולהגיש הודעה מעדכנת עד תאריך 15.08.13, ולאחר מכן יהיו רשאים העותרים והמשיבים 3-4 להגיב עליה תוך 16 ימים.

4. למרות הערותיו של בית המשפט הנכבד, הודיעו המשיבים 1-2 בהודעה מעדכנת מטעמם, אשר התקבלה אצל העותר 2 בתאריך 03.11.13, כי לאחר שקילה נוספת של הגורמים המקצועיים בראשות פרקליט המדינה, המשיבים סבורים כי אין בסיס מהימן דיו, עליו ניתן לבסס ולבנות "סיפור מסגרת" שיעמוד בבסיס כתב האישום.

5. בתאריך 13.11.13 התקבלה אצל העותר 2 תגובת המשיבים 3-4 להודעתם המעדכנת של המשיבים 1-2, אשר הצטרפו לאמור בהודעה המעדכנת, וביקשו להוסיף מספר נקודות נוספות, אליהן יתייחסו העותרים בתגובתם.

גישת ה"אין הראייתי"

6. העותר 1 סיפר לבן דודו כאשר הוקלט בסתר על מעשה סדום שבוצע בו, על השתן, על מכות נמרצות בראש וברגליים, על הכנסת אצבע בעין, ועל קשירת אוזן בחבל. הדברים נאמרו מייד לאחר ההתרחשויות ללא כל אפשרות לדעת כי שיחתם מוקלטת, ולכן הינם בעלי משקל רב בהערכת מהימנותו של העותר 1.

7. המשיבים 3-4 טוענים בתגובתם כי העובדה שלעותר ולבן דודו היה איתם מכשיר טלפון עת הוקלטו בסתר לאחר שנחקרו בתחנת המשטרה במעלה אדומים איננה מתיישבת עם השכל הישר שכן לא ייתכן כי מי שעברו חיפוש מדוקדק יצליחו להבריא עמם מכשיר טלפון, ועל-כן הפכה שיחתם ל"מוזמנת" וכזו בעלת משקל נמוך. העותרים ישיבו ויטענו כי עוד פחות סביר להניח כי העותר 1 ובן דודו קיבלו מכשיר טלפון מחוקריהם ובחרו להשתמש בו ולשוחח ביניהם על עניינים הנוגעים לעבירות בהן הואשמו, לרבות שימוש באקדח והברחת פלאפון. יתרה מכך, מהתמלולים ברור כי העותר 1 ובן דודו חוששים מפני חשיפת מכשיר הפלאפון (עמ' 8):

"דובר א: אם בא מישהו, תכניס את הפלאפון מאיזה צד כלשהו
דובר ב: מה?
דובר א: מהצד הזה...
דובר א: תכניס אותו, לא שווה להיכנס לכלא... תמצא לך שיטה לתלות את זה בגב שלך או מתחת לבית השחי..."

8. למרות שהעותר 1 מציין את ריחו המגעיל של השתן (עמ' 11), אף על פי שהעותר 1 מספר לבן דודו כי פתחו לו את התחת והכניסו בו משהו, אבל לא עד הסוף, אלא בשביל להפחיד, הכניסו והוציאו, ולמרות שהעותר 1 מספר כיצד נהרסו לו הרגליים מהמכות הזועמות

שקיבל, על המכות בראשו ועל קשירת האוזן, המשיבים 1-2 בוחרים להתמקד בתגובתם כמו גם בהודעתם המעדכנת בכך שהעותר לא זכר כי אמר לבן דודו שבמגרש הרוסים משתינים בתוך שקית ושמים את השקית על ראשיהם של הנחקרים, ולכן מגיעים למסקנה כי היו אלה דברי רהב וגוזמה בלבד.

9. העותרים סבורים כי התעלמות מהעובדה שהעותר 1 סיפר לבן דודו בליל המעצר ובסמוך להתרחשותם של האירועים, על מרבית סוגי האלימות מהם נפגע **והתמקדות באמירה כללית שאין לה קשר ישיר לתלונה נשוא עתירה זו היא אינה סבירה בעליל**, ומלמדת על רוח הדברים שמחפשת את ה"אין הראייתי" במקום את ה"יש הראייתי".

10. באופן דומה, המשיבים 1-2 אינם מתייחסים בהודעתם המעדכנת למשקל שיש ליתן לעובדה כי העותר 1 התלונן על מעשה סדום ועל השתנה בפני השופט אשר דן בהארכת המעצר בעניינו, ומתמקדים רק בכך שהחבלות שתועדו על-ידי השופט אינן עולות בקנה אחד עם מידת האלימות המתוארת בתלונתו. יתרה מכך, ברור כי אם לא היה מתלונן העותר 1 על מעשה סדום, היו מתבססים על כך המשיבים 1-2 על-מנת לשלול את תלונתו.

11. כמו-כן, המשיבים 1-2 אינם מתייחסים בהודעתם המעדכנת למשקל שיש ליתן לעובדה כי העותר 1 הלין לפחות על כך שנחבל (לפי רישומיו של ד"ר מיכאל פאר) בפני הרופא הראשון שבדק אותו, וגם כאן מתמקדים בכך שהחבלות שתועדו הינן בחוסר הלימה לעוצמת האלימות הנטענת. ולבסוף, האם שטף דם בקוטר של מסי סנטימטרים אינו מצדיק הטלת אחריות פלילית על אנשי המרות האחראיים עליו שעה שהוא אזוק ומכוסה עיניים?

12. זאת ועוד, המשיבים 1-2 משתמשים בדו"ח בדיקת המכון הפתולוגי באבו כביר על-מנת להוכיח שתירה לכאורה בין ממצא אובייקטיבי לטענותיו של העותר 1. גם בעניין זה, המשיבים 1-2 מתעלמים באופן תמוה מהממצא האובייקטיבי שכן מתיישב עם תלונתו של העותר 1 והוא "בחיבור התחתון של האפרכסת השמאלית נמצא פצע קווי, אנכי, מכוסה כעין גלד אדמדם ויבש, בממדים כוללים כ-0.3*0.1 ס"מ". ושוב, נשאל את השאלה: האם קשירת אוזן בחוט לאדם אזוק ומכוסה עיניים, טענה אשר מוצאת ביטוי בממצאים פיזיים גם לאחר חודש ממועד האירוע, הינה תופעה שהחברה הישראלית מוכנה או צריכה להסכין עמו?

13. בתיק החקירה קיימת ראשית הודיה של המשיב 4 בכך שהשתין על העותר 1. הסברו של המשיב 4 לכך היה כי לקח את העותר 1 יחד עמו לשירותים רק כיוון שלא יכול היה להשאירו לבדו בתחנה. למרות ראשית ההודיה ולמרות סירובם של המשיבים 3-4 לבצע פעולות חקירה שונות, וביניהן עימות, מסדר זיהוי, בדיקת פולגרף, מתן דגימת DNA, תאי לחי או שיער, סבורים המשיבים 1-2 כי לא ניתן להעדיף את גרסתו של העותר 1 על

פני זו של המשיב 4, וזאת בשל הפגמים במהימנותו. המשיבים 1-2 טוענים גם כי אף לא אחד מהשוטרים שנחקרו העיד כי הריח ריח שתן. מיותר לציין כי טיבו של שתן להתנדף וכי לאור ריבוי השוטרים והרעש בתחנת המשטרה באותו לילה, קשה להניח כי השוטרים יזכרו מכל הדברים דווקא את ריח השתן.

14. המשיבים 3-4 טוענים בתגובתם כי המשיב 4 אמר כי מבחינתו אין בעיה למסור דגימות, וכי מח"ש לא חזרו אליו על-מנת לקחת אותן. ואולם, קריאת הודעתו של המשיב 4 מיום 13.03.08 מלמדת על ההפך (שורות 59 ואילך). המשיב 4 חזר בו מהסכמתו, וביקש פעם נוספת להתייעץ עם עורך-דין. חוקר מח"ש אף ציין "אתמול כביכול הסכמת לתת דגימה, על רקע גרסתך החדשה בנוגע לשתן. ואילו היום כשאני מתכוון לבקש מחוקר לקחת ממך בפועל את הדגימה אתה לא מוכן ומבקש להתייעץ קודם. **מזה אני מבין שאתמול לא באמת התכוונת לתת דגימה ורק אמרת שאתה מסכים, משיקולי טקטיים**" (הדגשה אינה במקור).

15. נוסף על כך, למרות שהעותר 1 העיד כי הוא צעק מחומרת ההתעללות ולמרות שהשוטרים איתי כהן ומרדכי טל העידו כי שמעו צעקות מחדרי החקירות, גם כאן המשיבים 1-2 בוחרים להתמקד בבעיות הזיכרון של מרדכי טל ובסתירה בעדותו של איתי כהן לעניין האלימות כלפי העותר 1 בשטח.

ממצאים אובייקטיביים (לא) סותרים

16. המשיבים 1-2 מספקים חמש אינדיקציות להפרכת תלונתו של העותר 1 באמצעות ממצאים אובייקטיביים סותרים, כאשר רק אחד מהם חדש.

17. טענתם הראשונה של המשיבים 1-2 היא כי בצילום שנעשה בסמוך לליל המעצר, לא ניתן לראות כל סימנים המעידים על האלימות הקשה במעצר. העותרים ישיבו כי צילום מעין זה- אין בו כדי להפריך את תלונתו של העותר 1 מארבעה טעמים: ראשית, אין כל אינדיקציה לשעת צילום התלונה. שנית, לא ידוע מי עורך התלונה, ולכן אינה יכולה לשמש ראיה. שלישית, צילום מעין זה אינו יכול לתעד את השתן, את ההתעללות המינית או את המכות באיברים או בחלקי איברים מוסתרים, כך שהיעדר סימנים בתמונה אינם מלמדים על חוסר מהימנות. רביעית, טיעון זה מתעלם מן העובדה כי חוקריו של העותר 1 היו מודעים מטבע הדברים לנוהל הצילום של נחקרים, ומהאפשרות שבשל ידיעה זו הקפידו על אלימות באיברים מוסתרים.

18. שנית, טוענים המשיבים 1-2 כי דו"ח הבדיקה הרפואית שנעשתה בעציון (נספח ע/14 בעתירה) איננה מתעדת את חומרת הפגיעות להן ניתן היה לצפות מטיב האלימות המתוארת. העותרים ישיבו ויטענו כי בעיית התייעוד החלקי בלבד של רופאים העובדים עם כוחות הביטחון הינה תופעה קשה המוכרת היטב לעותר 2, וחוזרת על עצמה פעמים

רבות. תופעת ניגוד העניינים של רופאים הנמצאים במערכת הביטחון נחקרה על-ידי העותר 2 ועל-ידי "רופאים לזכויות אדם" בדו"ח "להקדים תרופה למכה", ואכן נטען שם כי תיעוד חלקי בלבד של תלונותיהם של עצורים פוגעת ביכולתם להוכיח לאחר מכן פגיעה בהם, ובכך מספקת שכבת הגנה נוספת למתעללים. לאור זאת, אי תיעוד תלונותיו של העותר 1 בדו"ח לפני כליאה איננו שומט את הקרקע לכך שהעותר 1 אכן התלונן בפני הרופא. יתרה מכך, כיוון שהרופא איננו דובר ערבית ובשל כך נאלץ להשתמש בשירותיהם של חיילים דוברי ערבית, אשר לא זו בלבד שאינם מתורגמנים מקצועיים אלא אף מצויים בניגוד עניינים מובנה במיוחד בנוגע לנאמנות למערכת ולא למי שחשודים בעבירות ביטחון. לאור זאת, לא ניתן להסתמך על התרגום ולהניח כי כל דבריו של העותר 1 תורגמו, בכלל, ובאופן ראוי, בפרט.

19. שלישית, טוענים המשיבים 1-2 לראשונה כי העובדה שהמתלונן לא הלך להיבדק אצל רופא מאז שחרורו ממעצר ועד מסירת תלונתו במח"ש, פרק זמן של שבועיים, מלמדת על חוסר הלימה בין האלימות לממצאים הפיזיים. העותרים יטענו כי טיעון זה מתעלם לחלוטין מהמצוקה הנפשית בה היה שרוי העותר 1, כפי שבאה לידי ביטוי בתשובתו לשאלה מדוע לא הלך לרופא, בעדותו של אחיו ובחוות הדעת הפורנזית אשר צורפה לתגובת העותרים מתאריך 24.06.13 כנספח ע/1. כאשר נשאל העותר מדוע לא הלך לרופא לאחר שהשתחרר ממעצר אמר "הייתי בבית ישן ולא יכולתי ללכת לרופא". גם אחיו של העותר 1, העיד במח"ש כי "העותר לא יכול היה לזוז וללכת לשירותים במשך חודש שכן מצבו היה לא טוב". העותר 1 חזר על מצב זה בבדיקה הפורנזית כאשר אמר כי במהלך שמונה עשר הימים שלאחר ליל מעצרו לא היה מסוגל ללכת או לעמוד. המשיבים 1-2 מייחסים לדברים אלו סממנים של גוזמה, כאשר ברור כי אמירה זו אשר עוברת כחוט השני בתפיסתו של העותר 1 את מצבו מלמדת על מצוקה ותשישות נפשית ותו לא.

20. רביעית, העובדה כי השופט שדן בהארכת מעצרו של העותר 1 ציין רק חבלה עגולה במותן שמאל- אין בכוחה לשלול התעללות מינית, השתנה, ומיני אלימות אחרים, שמטבע הדברים לא יכלו להשאיר סימנים ששופט יכול לזהות בזמן הדיון.

21. חמישית וכאמור בס' 12, המשיבים אינם מתמודדים עם כך שפרופ' היס, בחוות דעתו, מצא פצע בחיבור התחתון של האפרכסת השמאלית. בנוסף לכך, חוות הדעת נערכה חודש לאחר ליל המעצר, ולכן בהחלט סביר כי מצד אחד סימני החבלות נעלמו במהלך חודש זה, ומנגד, הנזקים, ובכללם הנזקים הנפשיים, ארוכי הטווח טרם נוצרו, וממילא אלה לא נבחנו על-ידי ד"ר היס. ולסיים, חוות דעת לא נערכה בהתאם לכללים הבסיסיים לתיעוד ולחקירה אפקטיביים של עינויים וסוגי התעללות אחרים המאוגדים בפרוטוקול איסטנבול, וככזו אינה מספקת מענה הולם לשאלה אם הממצאים הפיזיים והנפשיים עולים בקנה אחד עם סיפורו של העותר 1.

22. העותרים, לעומת-זאת, צירפו לתגובתם חוות דעת פורנוזית שנערכה לפי כללי פרוטוקול איסטנבול, על-ידי ד"ר בטינה בירמנס, נוירולוגית בכירה בבית החולים שערי צדק בעלת 25 שנות ניסיון, ועל-ידי ד"ר דניאל ג'נ. וויסהוט, פסיכולוג קליני והיפנו תרפיסט בעל 25 שנות ניסיון במגוון רחב של שירותי בריאות הנפש, אשר קבעה כי "כל הממצאים הפיזיים והפסיכולוגיים הקשורים לנבדק תואמים בבירור את ההיסטוריה של העינויים שעבר במהלך מעצרו וכליאתו".

23. בתגובתם, טענו המשיבים 1-2 כי אין לקבל את חוות הדעת בשל השיהוי הניכר שבו הוגשה, אולם לצד זאת התייחסו לגופה של חוות הדעת וקבעו כי "חוות הדעת ומסקנותיה אינם מעלים או מורידים מחומר הראיות הקיים" מבלי לצרף חוות דעת נגדית מטעמם, וזאת משלושה טעמים.

24. ראשית, טענו המשיבים 1-2 כי פרק הזמן שחלף ממועד האירועים לבין מועד עריכת חוות הדעת אינו מאפשר להוכיח קשר סיבתי. בעניין זה יצוין כי פרוטוקול איסטנבול, אשר פורסם לאחרונה בתרגומו לעברית באתר האינטרנט של "הסתדרות הרופאים בישראל" קובע בסי' 104: "יש לערוך בדיקה רפואית ללא כל קשר למשך הזמן שעבר מאז העינויים...". הנחת הבסיס היא כי גם בחלוף זמן רב יכולים להישאר ממצאים פיזיים או פסיכולוגיים לעינויים.

25. שנית, טענו המשיבים 1-2 כי אין להתייחס ברצינות לחוות דעת המייחסת אמינות לאדם אשר טוען כי במשך 18 ימים לא יכול היה לזוז ממיטתו. ואולם וכאמור בסי' 18, טיעון זה מתעלם מכך שאמירה מעין זו אשר חזרה על עצמה בעדותו של העותר 1 במח"ש ובעדותו של אחיו, מלמדת על מצוקה נפשית ולא על נטייה לגוזמה.

26. שלישית, המשיבים 1-2 טענו כי חוות הדעת מבוססת על גרסתו של העותר 1 בלבד, וכי אין בה להשלים את התשתית הראייתית החסרה. העותרים סבורים כי המשיבים 1-2 טועים במסקנתם זו כיוון שחוות הדעת מספקת הסבר מדעי לשינויים בגרסאותיו של העותר 1, כפי שיפורט בראש הפרק הבא.

עדויותיו של העותר 1

27. המשיבים 1-2 מבקשים לייחס לעותר 1 סתירות כה גדולות ומשמעותיות בתלונותיו עד כי לא ניתן לבנות "סיפור מסגרת" שיעמוד בבסיס כתב האישום, וזאת באמצעות השוואה בין תצהירו אשר נגבה על-ידי ב"כ בעותר 2 בתאריך 26.11.07 לבין עדותו שמסר במח"ש בתאריך 02.12.07.

28. המשיבים 1-2 טוענים כי אין לייחס לעותר 1 מהימנות כיוון שבתצהירו בניגוד לתלונתו במח"ש, אמר כי בדרך לתחנת המשטרה הורד במחנה צבאי, שם הוכתה. נוסף על כך,

טוענים המשיבים 1-2 כי לא ניתן לייחס לעותר 1 מהימנות מאחר שבתלונתו בניגוד לתצהירו אומר כי הכו אותו במקלות על הגב ועל הראש ואז אחד השוטרים תפס בצווארו ואמר לו "אתה ירית עלינו וזרקת פצצה" בעוד שבתצהיר הוא קודם אומר כי שוטר תפס אותו בצוואר ושאל אותו אם זרק פצצה, ורק לאחר מכן מתאר בעיטות, אגרופים ומכות עם עץ על הרגליים. "סתירה נוספת" היא שבתלונתו, אומר העותר 1 כי שמע קול של ירי בעודו שוכב ואילו בתלונתו בעודו עומד. העותרים ישיבו כי מדובר בשינויים לא מהותיים בעליל, אשר מסתכמים בסדר פעולות שונה, ואשר אין בהם כדי להפריך את תלונותיו של העותר 1 בדבר התעללות קשה, מעשה סדום והשתנה.

29. המשיבים 1-2 ממשיכים וטוענים כי בתלונתו ראשו קודם הוטח בקיר, ורק לאחר מכן הוחדר לישבנו מוט ברזל בשנית, ואילו בתצהירו הסדר היה הפוך. ראשית, טענה זו איננה נכונה כיוון שהמוט לא הוחדר בשנית בשל התנגדותו של העותר 1, ושנית קשה להאמין כי זוטי דברים אלו, אשר מסתכמים בסדר האלימות ולא במהותה, יש בהם כדי לפגוע במהימנותו של העותר 1.

30. ולסיום, המשיבים 1-2 טוענים כי באחת מעדויותיו הלין העותר 1 על החוקר חנן כי נתן לו סטירה, ואילו בפעם אחרת לא זכר זאת. גם כאן, לא ברור מה הקשר בין חנן לבין טענותיו של העותר 1 כלפי המשיבים 3-4.

31. המשיבים 3-4 מוסיפים בתגובתם "סתירה נוספת" בטענה כי בתלונה שהגיש ב"כ בעותר 2 מטעם העותר 1 נכתב כי מעשה הסדום נעשה באמצעות ניסיון להחדרת איבר מין לישבנו של העותר 1. למרות שבתלונה אכן נכתב "איבר מין", טעות זו תוקנה על-ידי העותר 1 עת מסר עדותו במח"ש, ומדובר בטעות בתום לב של עוה"ד שכתבה את התלונה בהתבסס על התצהיר בשל המשמעות הכפולה שיש למילה "קאדיב" בשפה הערבית- מוט אך גם איבר מין זכרי.

32. העותרים יטענו כי הסתירות הנ"ל אינן פוגעות במהימנותו של העותר 1 אלא מהוות סימפטום מוכר של אנשים אשר חוו טראומה, ובייחוד התעללות מינית. סימפטום זה מוכר הן ע"י פרוטוקול אינסטנבול, המהווה כאמור את המדריך הבסיסי לחקירת עינויים, והן על-יד הפסיקה הישראלית (ע"פ 814/12 מדינת ישראל נ' אמיר סויסה, בס' (40):

"בא כוח המערער טוען כאמור לסתירות בגרסתה של המתלוננת בעיקר בין דברים שנאמרו על ידה בעימות לבין עדותה בבית המשפט. כפי שהודגש בפסיקתו של בית משפט זה לא אחת, למשל בפסק דינו של השופט לוי בע"פ 5636/08 הנ"ל:

"הלכה היא, כי קיומן כמו גם אי-דיוקים בעדותו של אדם בכלל, ובעדותו של קורבן עבירת מין בפרט, אין בהם כשלעצמם כדי לפגום במהימנותה:

'...אין לצפות מאדם כי יזכור פרטי אירוע טראומתי כאילו תיעד אותו בזמן אמת, בייחוד כאשר מדובר בקורבן עבירת מין. לפיכך השאלה איננה אם קיימים אי-דיוקים ואי-התאמות בפרטים, אלא אם המיקשה כולה היא אמינה, ואם הגרעין הקשה של האירועים והתמונה הכוללת המתקבלת מן העדות והחיזוקים לה מאפשרים מסקנה בדבר אשמת הנאשם מעבר לכל ספק סביר...' (ע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205, 233 (2002)).

לא זו, אף זו. כבר נפסק בעבר, כי "דווקא 'זכרון מופלג' של פרטים, אחרי שחלף זמן רב מעת התרחשות האירועים ועד למתן העדות, עלול לפגום במהימנותו של עד" (ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6), 625, 637 (2004))" (שם, פסקה 15).

33. ולבסוף, המומחים אשר כתבו את חוות הדעת הפורנזית התייחסו באופן ישיר לאמינותו

של העותר 1 וקבעו תוך שימוש בניסיונם, במומחיותם ובמיומנותם, כדלקמן:

"נמצאו כמה גרסאות שונות של סיפורו המטלטל של הנבדק. סביר ביותר שהבדלי זיכרון אלה הם תוצאה של קשיים בזיכרון מדויק, כפי שקורה לעתים קרובות כאשר מדובר באירועים טראומטיים וכתוצאה מרמה גבוהה ביותר של דחק נוצר. תופעה זו של הפרעת זיכרון הקשורה לאירועים טראומטיים מתועדת בצורה נרחבת בספרות הפסיכולוגית. יש לציין שהזיכרון של הארועים במהלך הראיון והחשיפה של מידע אינטימי על חייו היו קשים לנבדק באופן שניתן היה לראות בבירור, ואנו לא מוצאים כל סימן או אינדיקציה לכך שהנבדק הונה, ניסה להטעות או להשלות בצורה כלשהי בהצגתו. כך או כך, האפשרות שהנבדק בדה את סיפור התקיפה המינית לוקה באי-סבירות רבה, מאחר שבכך שחשף את הסיפור מיד לאחר האירוע המקורי, הוא העמיד עצמו בעמדה משפילה מול סביבתו החברתית מבלי כל סיבה נראית לעין פרט לדחף לשתף את סביבתו בדבר נורא שארע לו."

34. העותרים מבקשים להסב את תשומת ליבו של בית המשפט הנכבד לניסיונות הכבירים של

המשיבים 1-2 לדוג את כל אותן סתירות שאין בהן כדי ללמד על אמירת דברי שקר

(ראייה לעניין זה ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)), ושאין בהן משום

התמודדות עם ה"יש הראייתי" בתיק החקירה.

היעדר יכולת לבנות "סיפור מסגרת" שיעמוד בבסיס כתב האישום

35. טענת מפתח משנית של המשיבים 1-2 היא היעדר היכולת לבנות "סיפור מסגרת".

36. העותרים סבורים כי אין לקבל טענה זו כיוון שאין מחלוקת כי המשיבים 2-3 הוזמנו

לשימועים. משמעות הזימון לשימוע היא כי היו ברשות מח"ש טיטות כתבי אישום אשר

כללו חלק עובדתי שפירט את יסודות העבירות.

37. מעבר לכך, יכולתם של המשיבים 1-2 לספר את סיפור המסגרת באה לידי ביטוי במסגרת

הליך בקשת מעצר לצורכי חקירה נגד המשיב 4. במסגרת הליך זה, מדינת ישראל פרטה

בהרחבה את השתלשלות האירועים, אשר מקימה את עבירות ההתעללות.

38. נוסף על כך, מדינת ישראל השיבה לשאלות ב"כ החשודים, ואמרה בעמ' 4 לפרוטוקול: "הגענו למסקנה שהם דוברי אמת. יתרה מזאת שלחנו את המתלונן לבדיקת פוליגרף ונמצא דובר אמת בשתי שאלות שנשאלו, לעניין החדרת אלה לישבנו ולעניין הטלת השתן על פניו".

העתק פרוטוקול דיון בבקשת מעצר לצרכי חקירה מתאריך 11.03.08 מצ"ב כע"1.

העותר 1 נמצא דובר אמת בבדיקת פוליגרף

39. הגם שתוצאת בדיקת פוליגרף איננה ראה קבילה בבית משפט, יש לה תפקיד במסגרת החקירה עצמה, כפי שניתן ללמוד מתשובת המדינה בהליך לבקשת מעצר לצרכי חקירה. תוצאת בדיקת הפוליגרף, על אף שאינה ראייה קבילה, עזרה למח"ש להתרשם ממידת מהימנותו של העותר ולהגיע למסקנה כי העותר 1 הינו דובר אמת.

40. ואולם, בשלב הערכת הראיות, בוחרים המשיבים 1-2 לבסס את אי מהימנותו של העותר 1 תוך התעלמות מוחלטת מערכה הטרומי, כאמור בהודעה המעדכנת, של בדיקת הפוליגרף, אותו ערך טרומי שהביא את מח"ש להאמין לעותר 1.

סיכום

41. תשובתם של המשיבים 1-2 לכל ראייה ו/או חיזוק לגרסתו של העותר 1 הקיימים בתיק היא כי לא ניתן להתגבר באמצעותם על חוסר מהימנותו הקיצוני, אותו לא ביססו, ואשר מופרך בתגובה זו.

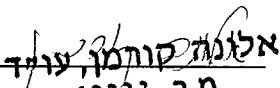
42. העותרים יבקשו לציין כי העותר, אשר את מהימנותו מנסים המשיבים 1-2 לקעקע באופן גרוטסקי כמעט, הוא אותו עותר אשר סיפר את שקרה לו בליל מעצרו במספר הזדמנויות בסמוך לאירועים עצמם, הן כאשר הוקלט **בסתר** במסגרת תרגיל חקירה, הן בדיון בהארכת מעצרו, והן בבדיקתו אצל ד"ר מיכאל פאר בטרם כליאתו בבית המעצר עציון; הוא אותו עותר אשר שיתף פעולה עם כל פעולות החקירה של מח"ש, ונמצא דובר אמת בבדיקת פוליגרף, כאשר נשאל אם חוקר מתחנת המשטרה בה נחקר השתין עליו וכי נעשה בו מעשה סדום על-ידי החדרת ברזל לישבנו; הוא אותו עותר אשר נבדק שבע שנים לאחר ליל מעצרו על-ידי מומחים בכירים בתחום הנורולוגיה והפסיכולוגיה, אשר בדקו את העותר בהתאם לפרוטוקול איסטנבול, הקובע תנאים מינימאליים לאופן תיעוד וחקירה של עינויים, ומצאו את **העותר אמין**, ואת הממצאים הפסיכולוגיים והפיזיולוגיים **כתואמים בבירור** את ההיסטוריה של העינויים של שעבר במהלך מעצרו וכליאתו על-ידי כוחות הביטחון הישראליים.

43. גם מח"ש סברה לפחות עד 11.03.08 כי העותר 1 הינו דובר אמת, בין היתר כיוון שנמצא דובר אמת בבדיקת הפוליוגרף שהסכים להשתתף בה. או אז, בסמוך לזימונם של המשיבים 3-4 לשימוע במח"ש, באוגוסט 2008, הגיע מידע ממי שטוענים שהוא קרוב של העותר לפיה הוא בדה את קורות אותו לילה, עדות שמיעה אשר לכאורה לא ניתן לה משקל בשל המקור ממנו הגיע, אך היה בה די על-מנת לבחון את חומר הראיות מחדש ולהחליט כי חוסר מהימנותו המשועת של העותר 1 איננה מאפשרת העמדה לדין לצורך בירור האמת.

44. כיוון שהטענה היחידה בה נאחזים המשיבים 1-2 היא חוסר מהימנותו של העותר 1, כיוון שברור מחומר הראיות כי גם מח"ש סברה שהעותר 1 הינו דובר אמת, כיוון שחוות הדעת הפורנזית אשר צורפה לתגובת העותרים קובעת כי העותר 1 הינו אמין וכי הסתירות לכאורה בעדויותיו הן סממן מובהק למי שעבר טראומה, כיוון שגם הפסיקה הישראלית מכירה בכך שאי דיוקים בגרסה, בייחוד במקרים של התעללות מינית- אין בהם כדי לקעקע מהימנות, החלטת המשיבים 1-2 לא להעמיד לדין את המשיבים 3-4 רק משום בעיית המהימנות של העותר 1 הינה בלתי סבירה בעליל ומחייבת התערבות שיפוטית.

45. חוסר סבירותה של החלטת המשיבים 1-2 בולטת גם לאור האינטרס הציבורי שמובהק שבמיגור תופעת ההתעללות בעצורים ובחסרי ישע על-ידי מי שאמונים על מערכת אכיפת החוק בישראל.

46. לאור האמור, העותרים מבקשים לקבל את העתירה, להורות על ביטול החלטת המשיבים 1-2 לסגור את תיק החקירה מחוסר ראיות, ולהעמיד לדין את המשיבים 3-4 על-מנת שבית משפט יוכל לבצע את מלאכתו ולהתרשם באופן בלתי אמצעי ממהימנותו של העותר 1 על דוכן העדים.

אלונה קורמן, עו"ד
מ"ר קוד"מ 6333, עו"ד
ב"כ העותרים

17.11.13

תוכן עניינים

מספר עמוד ראשון לנספח	מספר הנספח	שם הנספח
13	1/ע	העתק פרוטוקול דיון בבקשת מעצר לצרכי חקירה מתאריך 11.03.08

נספח ע/1

העתק פרוטוקול דיון בבקשת
מעצר לצרכי חקירה מתאריך

11.03.08

עמוד 13

13
03

בתי המשפט

1

מ 011247/08

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 11/03/2008

בפני: כב' השופט חיים לי - רן

בעניין: מדינת ישראל

המבקש

נגד

כהן יעקב

החשוד

מתייצבים: ב"כ המבקשת - שי נתנאל - חוקר
החשוד וב"כ ער"ד שושן

פרוטוקול

1

2 ב"כ החשוד: אני מבקש שהדיון יתקיים בדלתיים סגורות ויוצא צו איסור פירסום של שם
3 ותמונת החשוד.

4

5 ב"כ המבקשת: יש התנגדות. ההחלטה היא ענין לציבור.

6

7

החלטה

8

9

מוצא צו איסור פירסום שמו של החשוד ותמונתו.

10

11

ניתנה היום ד' ב אדר ב, תשס"ח (11 במרץ 2008) במעמד הצדדים.

חיים לי- רן, שופט

12

13

ב"כ המבקשת לאחר שהוזהר והתחייב כדין:

14

חוזר על הבקשה ומוסיף:

15

מדובר באירוע שהיה בלילה שבין 5 ל-6.11.07 שוטרי תחנת מעלה אדומי עצרו שני בני

16

מיעוטים שעפ"י החשד השליכו לעבר כוחות הבטחון מטענים, המתלונן יחד עם עצור נוסף

בתי המשפט

2

מ 011247/08

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 11/03/2008

בפני: כב' השופט חיים לי - רן

1 היו בתחנת מעלה אדומים, בשלב מסויים לפנות בוקר, נלקח העצור השני להצבעה בכפר
2 ע"מ לתפוס אקדח והמתלונן נשאר עצור בתחנת מ. אדומים לצד החשוד ולצד שוטר נוסף.
3 עפ"י התלונה וחומר החקירה עולה חשד ששני השוטרים התעללו בעצור התעללותקשה
4 וממושכת בין היתר החשוד השתין לעברו על גופו, קר את אוזנו בחוט ומשך, לחץ על עין
5 באמצעות מטבע ע"מ לגרום לו כאבים, שניהם יחד בשתי הזדמנויות או לסירוגין החדירו
6 אלה מברזל לתוך ישבנו כאשר החשוד אוחז ברגליו בכח ופותח אל רגליו והחשוד השני,
7 מחדיר את האלה.. ההתעללות היתה מלווה כל העת בקללות, ביריקות, ההתעללות היתה
8 בשלב של המתנה לחקירה. לאחר החקירה הראשונה נעצר המתלונן יחד עם אדם נוסף,
9 התלונה הובאה למח"ש הן באמצעות הועד למניעת עינויים. בדיון הראשון להארכת
10 המעצר בבית הדין הצבאי טען המתלונן על מכות שהוכה ועפ"י הוראת בית הדין הצבאי
11 הועברה התלונה למח"ש ונפתחה חקירה. החשוד נחקר כבר במח"ש בחודש דצמבר
12 והכחיש, נחקרו שוטרים רבים שהיו מעורבים משיקולי חקירה בחרנו לשחרר את
13 החשודים בשלב ההוא ונקטנו בצעדי חקירה. אתמול נעצרו שני החשודים העיקריים
14 במקביל נחקרו שוטרים נוספים ועדיין נותרו לנו פעולות חקירה שחלקן מפורטות במסמך
15 סודי שאני מגיש לבימ"ש. אנו מבקשים את ה-3 ימים ע"מ לאפשר את מיצוי החקירה.
16 העצור השני התבקש רק אתמול למח"ש והגיע רק בשעות הערב. אי אפשר היה לבצע את
17 פעולות החקירה ביום אחד. הכוונה היתה לעשות גם עימות. המתלונן הוא תושב שטחים
18 יש קושי להביאו, יש לערוך עימות. לפני שהאיש נעצר לא היה טעם לבצע את הפעולות.
19 הפעולות חייבו את מעצרו של החשוד. החשוד השני נעצר אתמול בשעה 21:00 ויובא
20 בהמשך היום.

21 מגיש מסמך סודי נוסף לבימ"ש. התרחשות המתואר במסמך נעשו בליל המעצר.
22
23 משיב לב"כ החשוד:
24 ש.ת. הארכת המעצר של בית הדין הצבאי היתה לאחר 6 ימים ורק אז התאפשר למתלונן
25 להעלות טענות
26 ש.ת. הם נחקרו ב-27.12.07 בפעם הראשונה. הדבר הראשון שעשינו זה לבדוק את מהימנות
27 המתלוננים, יש פה שני עצורים שאחד מהם היה בחלק מהאירוע בחלקו הראשון בתחנה.

בתי המשפט

3

מ 011247/08

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 11/03/2008

בפני: כב' השופט חיים לי - רן

1 הוא העיד על חלק דברים ששמע כמו צעקות, וכן העיד על דברים שמסר לו המתלונן שלנו
2 לאחר מכן. אנו מבקשים לבדוק האם המתלוננים האלה לא דוברי שקר.
3 ש.ת.הגענו למסקנה שהם דוברי אמת. יתרה מזאת שלחנו את המתלונן לבדיקת פוליגרף
4 ונמצא דובר אמת בשתי שאלות שנשאלו, לענין החדרת אלה ליישבנו ולענין הטלת השתן
5 על פניו.
6 ש.ת. המתלונן מסר פרטים שעל פי פרטים אלו מצאנו את האנשים.
7 ש.ת. עשינו בדיקות מקדימות והחשודים לא רצו ללכת לבדיקת פוליגרף.
8 ש.ת. המתלונן שלנו דיבר על ירי שהיה כאשר עיניו מכוסות. הוא לא ראה אקדח.
9
10 ב"כ המבקשת מסכם: חוזר על הבקשה ומבקש להעתר לה.
11

12 ב"כ החשוד מסכם: אני חושב שבנסיבות הללו מדובר במקרה שאירע לפני 4 חודשים כל
13 השאלות כבר נשאלו לגבי החשד אעבור עליו ואומר שיתכן וקיים בשלב הזה עפ"יחומר
14 הראיות שהוצג לבימ"ש. לענין העילה אני טוען שנושא המסוכנות, אם היו מסוכנים היו
15 עוצרים אותם כבר אז. בנוגע לעילה של שיבוש הליכים, גורמי מח"ש לא תמימים אם היה
16 שיבוש אין כל חידוש כרגע.
17 אני מבקש להציע חלופה, ישנו האב ניסים, החשוד מתגורר בבית פרטי, ניתן שהוא יחזור
18 לביתו, לא יצור קר בשלב זה עם המעורבים עפ"י דרישה כזו או אחרת, ישהה בביתו אם
19 יותר ללא פיקוח ואם בימ"ש ימצא לנכון שיש צורך בפיקוח, אביו מוכן לפקח.
20

החלטה

21 1. בקשה למעצר למשך 3 ימים לצרכי חקירה נגד החשוד שנעצר ביום 10.3.08
22 בשעה 9:00 בחשד שעשה מעשה התעללות ותקיפה בנסיבות מחמירות כלפי שני
23 עצור שהיה בפיקוחו ובפיקוחו של אדם נוסף שהדיון בעניינו עתיד להתנהל במועד
24 מאוחר יותר בפני.
25
26

בתי המשפט

4

בית משפט השלום ירושלים

מ 011247/08

תאריך: 11/03/2008

בפני: כב' השופט חיים לי - רן

- 1 האירוע התרחש לפי הטענה בחודש 11/07 והובא לידיעת מח"ש לאחר שהעצורים
2 הובאו לדיון בבית משפט צבאי בשטחים.
3
4 מאותה עת פתחה מח"ש בחקירת החשוד מבלי שנעצר (ובדין כך).
5
6 היום מבקשת המבקשת לעצור את החשוד כדי לבצע את פעולות ה חקירה
7 המפורטות במסמך 1 שנמסר לעיוני.
8
9 אין ספק כי מעשיו של החשוד אם אמנם יוכח כי נעשו הם מעשים תמורים
10 ומעוררי חלחלה.
11 יחד עם זאת, עובדה זו אינה מובאת בגדר שיקוליו של בית משפט הדין במעצרו
12 של חשודים.
13 היא תובא ודאי בחשבון ע"י השופט שידון בתיק אם וכאשר יתעורר הצורך לגזור
14 את עונשו שלה חשוד.
15
16 בתיתי דעתי לזמן שחלף מאז האירוע ומאז שהחלה החקירה, ולאופיין של פעולות
17 החקירה המבוקשות, לא שוכנעתי כי יש מקום להורות על מעצרו ממש של
18 החשוד.
19
20 אני מורה על שחרורו של החשוד בהמלא התנאים הבאים:
21 א. ימצא במעצר בית מלא בביתו במעלה האדומים ברח' הגומא 10/3 טלפון:
22 054-5858973 בפיקוחו המלא של אביו עד יום 13.3.08 בשעה 13:00.
23
24 ב. לא יצור קשר עם איש מהמעורבים בפרשה בכל דרך שהיא לרבות
25 באמצעות מחשב. אם יש בידי המשיב מכשיר טלפון נייד יפקידו בידי
26 החוקרים.
27

בתי המשפט
5

מ 011247/08

בית משפט השלום ירושלים

תאריך: 11/03/2008

בפני: כב' השופט חיים לי - דן

- 1 ג. החשוד יחתום על ערבות עצמית בסך 3,000 ₪ ויתייצב לחקירה בכל מועד
2 שיידרש.
3
4 ד. ערב צד ג' (האב) יחתום על ערבות בסך 2,000 ₪.
5
6 8. השחרור ייעשה בפני רשם או מזכיר בית המשפט או בפני שוטר, או סוהר שהוסמך לכך
7 בפקודת המשטרה או שירות בתי הסוהר. (סעיף 49 לחוק המעצרים).
8
9 ניתנה היום ד' ב אדר ב, תשס"ח (11 במרץ 2008) במעמד הצדדים.

חיים לי- דן, שופט

10
11
12
13

011247/08 מ 130 יעל